

12-14 septembrie 2011, București

Noul Cod Civil

Contractul de agenție

Alina Ostroveanu, Associate

cu sprijinul

VOICU
FILIPESCU
Attorneys at Law

Contractul de agenție

- ❑ Sediul materiei: art. 2072-2095 Cod Civil
- ❑ Specificul contractului:
  - comitentul îl împuternicește, în mod statornic, pe agent fie (i) să negocieze, fie (ii) să negocieze și să încheie contracte în numele și pe seama comitentului, în schimbul unei remunerații, în una sau mai multe regiuni determinate.
- ❑ Agentul este un intermediar **independent** care acționează cu titlu profesional.
- ❑ Agentul **nu poate fi în același timp prepusul comitentului.**

Contractul de agenție

- Limitări ale domeniului de aplicare –persoane a căror activitate nu se poate desfășura în baza contractului de agenție
  - persoane care acționează ca intermediar în cadrul burselor de valori și piețelor reglementate de mărfuri și instrumente financiare derivate
  - persoane care au calitatea de agent sau broker de asigurări și reasigurări
  - persoane care prestează un serviciu neremunerat în calitate de agent.

Contractul de agenție

Persoane care nu sunt asimilate agentului

- persoanele care au calitatea de organ legal sau statutar al unei persoane juridice, având drept de reprezentare a acesteia
- persoanele care au calitatea de asociat/acționar și sunt împuternicite în mod legal să reprezinte pe ceilalți asociați/acționari
- persoanele care au calitatea de administrator judiciar, lichidator, tutore, curator, custode sau administrator-sechestrul, calitate exercitată în raport cu comitentul.

Contractul de agenție

Exclusivitatea

- agentul nu poate negocia sau încheia, pe seama sa, fără consimțământul comitentului, în regiunea determinată prin contractul de agenție, contracte privind bunuri și servicii similare celor care fac obiectul contractului de agenție
- dacă părțile contractante nu prevăd altfel, agentul poate reprezenta mai mulți comitenți, iar comitentul poate contracta cu mai mulți agenți, în aceeași regiune și pentru același tip de contracte
- dacă se stipulează expres, agentul poate reprezenta mai mulți agenți concurenți.

Contractul de agenție

Clauza de neconcurență

- restrângerea activității profesionale a agentului pe perioada contractului de agenție sau ulterior încetării acestuia
- clauza trebuie **redactată în scris**, sub sancțiunea nulității absolute
- aplicare limitată la regiunea geografică/ regiunea geografică și grupul de persoane la care se referă contractul de agenție și numai la bunurile și serviciile în legătură cu care agentul este împuternicit să negocieze/ să contracteze
- **durată maximă 2 ani a restrângerii activității.**

Contractul de agenție

□ Ineficacitatea clauzei de neconcurență

Comitentul nu se poate prevala de clauza de neconcurență în măsura în care contractul de agenție încetează astfel:

- comitentul denunță unilateral contractul de agenție
  - ✓ cu nerespectarea termenului de preaviz
  - ✓ fără a exista un motiv grav pentru a nu respecta termenul de preaviz
- contractul de agenție este reziliat urmare a culpei comitentului.

Contractul de agenție

□ Înlăturarea/ limitarea efectelor clauzei de neconcurență

Instanța poate dispune înlăturarea/ limitarea efectelor clauzei:

- la solicitarea agentului
- în considerarea intereselor legitime ale comitentului
- când consecințele prejudiciabile ale clauzei pentru agent sunt grave și vădit inechitabile.

Contractul de agenție

Forma și durata contractului de agenție

- ❑ Forma contractului de agenție
  - formă scrisă
  - formă autentică/ sub semnătură privată
  - formă scrisă necesară ad probationem

- ❑ Durata contractului de agenție
  - durată determinată/nedeterminată
  - contractul pe durată determinată, care continuă să fie executat de părți după expirarea termenului, se consideră prelungit pe durată nedeterminată.

Contractul de agenție

Obligațiile agentului

- obligație de informare a comitentului în legătură cu regiunile stabilite prin contract
- depunerea de diligențe pentru negocierea/ încheierea contractului, în condiții cât mai avantajoase pentru comitent
- respectarea instrucțiunilor rezonabile ale comitentului
- evidențe separate în registre pentru contractele privind fiecare dintre comitenți
- depozitare bunuri/eșantioane.

Contractul de agenție

Elemente specifice activității agentului

- în lipsă de specificație contrară, nu poate vinde pe credit și nu poate acorda reduceri/ amânări de plată pentru creanțele comitentului
- poate primi reclamații privind viciile bunurilor vândute/ serviciilor prestate de comitent, având obligația informării comitentului
- poate lua orice măsuri asiguratorii în interesul comitentului

Contractul de agenție

Obligațiile comitentului

- furnizarea în timp util și în cantitate corespunzătoare de materiale necesare agentului pentru executarea împuternicirii
- obligația de informare a agentului
  - ▶ prezumția renunțării la încheierea contractului negociat de agent
- înștiințarea agentului în cazul anticipării unui volum al contractelor semnificativ mai mic decât cele așteptate în mod normal de către agent
- plata remunerației agentului

Contractul de agenție

Remunerația datorată agentului

- datorată pentru toate contractele încheiate ca urmare a intervenției agentului
- **quantum fix** sau
- **comision** – raportat la numărul contractelor/actelor de comerț sau la valoarea acestora
- obligația comitentului de furnizare a fotocopiilor facturilor expediate către terți și a calculului valorii comisionului

Contractul de agenție

Condiții în care agentul beneficiază de comision

- ❑ contractele sunt încheiate urmare a intervenției agentului
- ❑ contractele sunt încheiate fără intervenția agentului, dar cu un client procurat de acesta pentru contracte similare
- ❑ contractele sunt încheiate cu un client dintr-o regiune sau grup de persoane determinate, pentru care agentul a primit împuternicire exclusivă
- ❑ comisionul se datorează și pentru contractele încheiate, dar la executarea cărora părțile renunță, dacă agentul și-a îndeplinit obligațiile.

Contractul de agenție

Nașterea dreptului la comision

- ❑ la data la care comitentul și-a executat obligațiile contractuale față de terț
- ❑ la data la care comitentul ar fi trebuit să-și execute obligațiile contractuale potrivit convenției cu terțul
- ❑ la data la care terțul și-a îndeplinit obligațiile contractuale

Plata comisionului: cel târziu în ultima zi a lunii care urmează trimestrului pentru care comisionul este datorat.

Contractul de agenție

Remunerarea după încetarea contractului

- ❑ contractul a fost încheiat în principal datorită intervenției agentului pe durata contractului de agenție și încheierea a avut loc în termen rezonabil de la încetarea contractului de agenție
- ❑ comanda emisă de terț a fost primită de comitent/agent anterior încetării contractului de agenție, cu respectarea dispozițiilor privind condițiile comisionului (art. 2083 Cod Civil)
- ❑ neremunerarea agentului în măsura în care comisionul se cuvine agentului precedent, cu excepția cazului în care echitatea impune împărțirea comisionului între agenți.

Contractul de agenție

Denunțarea unilaterală a contractului de agenție

- ❑ contractul de agenție pe durată nedeterminată se poate denunța unilateral, cu **preaviz obligatoriu**
- ❑ posibilă și denunțarea unilaterală anticipată a contractului pe durată determinată, cu condiția formulării unei clauze exprese de către părți

PREAVIZ

durată minim o lună în primul an de contract

**caz durată contract mai mare de un an,
termen minim de preaviz + 1 lună/an
suplimentar (durată maximă termen: 6 luni)**

Contractul de agenție

Denunțarea unilaterală în cazuri speciale

- ❑ contractul de agenție poate fi denunțat **fără preaviz**, cu repararea prejudiciilor cauzate celeilalte părți, dacă circumstanțe extraordinare (altele decât forța majoră și cazul fortuit) fac imposibilă continuarea colaborării
- ❑ contractul încetează de la data primirii **notificării scrise** prin care acesta a fost denunțat.

Contractul de agenție

Indemnizația agentului la încetarea contractului

- agentul a procurat comitentului noi clienți sau a sporit semnificativ volumul operațiunilor cu clienții existenți, iar comitentul încă obține foloase substanțiale din operațiunile cu acești clienți
- plata indemnizației este echitabilă, considerând:
  - comisioanele pe care agentul trebuia să le primească
  - posibila restrângere a activității profesionale a agentului urmare a aplicării clauzei de neconcurență.

Contractul de agenție

Indemnizația agentului la încetarea contractului

- Valoarea indemnizației:
  - nu poate depăși quantum remunerație anuală calculată pe baza mediei anuale a remunerațiilor încasate în ultimii 5 ani de contract
  - dacă durata contractului este mai mică de 5 ani, remunerația anuală se determină pe baza mediei remunerațiilor primite în cursul acelei perioade.

Contractul de agenție

Indemnizația agentului la încetarea contractului

- Cazuri în care agentul nu are dreptul la indemnizație:
  - ✓ comitentul reziliază contractul pentru încălcarea obligațiilor contractuale de către agent
  - ✓ agentul denunță unilateral contractul, cu excepția cazului în care denunțarea este motivată de vârstă, infirmitatea sau boala agentului
  - ✓ în cazul cesiunii contractului de agenție cu înlocuirea agentului cu un terț
  - ✓ în cazul novării contractului de agent, dacă nu există clauză contrară.

Prezentare susținută de:

Alina Ostroveanu

Associate

alina.ostroveanu@vf.ro

www.vf.ro